

ר.ט.

פרוטרון ל מס' 6/א

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ר', כ"ב בכסלו תשס"ז-7.12.55 בשעה 08.30.

- השתתפו:
- ס. אונא - היו"ר
 - ע. איכילוב
 - ב. אזנזיח
 - י. בדר
 - ס. בגין
 - ז. ורהפטיג
 - י. ישעיה
 - ה' כמיס
 - ב. ביר
 - ח. רובין
 - ה' טופמן

- בעדרו:
- ע. אסף
 - י. הררז
 - ת. טובי
 - ב. לוקר
 - ס. סנה

סוזמנים: פ. רוזן - שר המשפטים
ח. כהן - היועץ המשפטי

- סדר-היום:
1. חוק לתיקון פקודת העדות.
 2. חוק לתיקון פקודת ועדת החקירה.
 3. חוק בוטריונים למסמכים יוצאי-חוץ.

היו"ר ס. אונא: אנני פותח את הישיבה.

1. חוק לתיקון פקודת העדות.

היו"ר ס. אונא: קיבלנו את נוסח החוק בהתאם להחלטותינו; בעבור על סעיפיו.

סעיף 31

(אין הערות).

סעיף 32

מתעוררת בעית ההופעה במקרה של הודאות של באסטים.

פ. רוזן:
אם הנאסם הודה, אין צורך בהופעת השוטר. אם לא הודה, אין להניח שהשוטר לא יידרס להופיע.

סעיף 33.

(אין הערות).

סעיף 34.

ח. כהן: הייתי רוצה להציע תיקון לטו"ני: במקום "לצורך טעיף 117" - "לענין טעיף 117".

הוחלט: לקבל את הצעת התיקון של היועץ המשפטי.

סעיף 35.

ח. רובין: אני חושב שצריך להיות "כדי לגרוע מכל דין הפוסל עדות או הסניח קבלתה כראיה", כלומר, לא רק של אדם שנפטר.

ח. סהן: אני סוכן לקבל זאת.

הוחלט: לקבל את הצעת התיקון של חבר הכנסת רובין.

סעיף 36.

היו"ר ס. אונא: מאן יש הסתייגות לחבר הכנסת אונניה.

סעיף 37.

(אין הערות).

סעיף 38.

ח. כהן: בנוגע לאישור, החלטנו בישיבה האחרונה כי האישור ישמש כראיה לכאורה. הצעתי את הגרסה הזו בעקבות הערת חבר הכנסת בנין, שהעיקר הוא האזהרה ולא העובדה שהאזהרה אושרה על פני ההצהרה. בכל זאת הייתי אומר שאישור שמצהיר הוזהר כאסור צריך לשמש הוכחה ולא רק ראיה לכאורה. כי אם לאו, זה פותח פתח לדיונים בענין זה בנתי-המשפט.

נ. ניר: מדוע לא נאמר ברישא של הסעיף: ואלה המוסמכים להזהיר כאסור אזהרה לפי סעיף 37 ולאסור את האזהרה...".

ח. כהן: אני סוכן לכתוב: "ואישורם שהצהרה בעטתה בהתאם לסעיף 37 ישמש הוכחה לכך".

אולי בכתוב: "האזהרה לפי סעיף 37 תנתן, ותאושר על פני ההצהרה, על-ידי אחד מאלה...".

ס. בנין: אני מציע לכתוב כי "האזהרה תנתן ובתיבתה תאושר על-ידי אלה...".

ז. ורהפטיג: כאן מתעוררת בעיה של הוכחת האזהרה. ההצהרה נכתב פירושה שהדבר נעשה בכתב, וגם האזהרה נעשתה בכתב.

ח. כהן: אין טוב מניעה שהאזהרה תיעשה בעל-פה. רק האיזור צריך להיעשות בכתב.

ז. ורהפטיג: בכל אופן, הסעיף הקונסטטוטיובי הוא סעיף 37.

ח. כהן: אני משכים בסעיף 38 יהיה סעיף קטן בסעיף 37.

הוחלט: 1 לקבל את ההצעה האומרת כי סעיף 38 יהיה סעיף-קטן (ב) של סעיף 37.

2. לקבל את הצעת ס. בגין אשר לפיה יהיה הרישא של סעיף 37(ב): "האזהרה לפי סעיף קטן (א) תנתן ונתיבתה תאוטר על פני ההצהרה על-ידי אחד מאלה:.."

סעיף 40

ס. בגין: מדוע קבענו כי סכום האגרה לא יעלה על שיעור השכר. אני מבין שהכוונה היתה לקבוע את אותו סכום כדי שלא תהיה התחרות בלתי הוגנת. אבל ההגיון מחייב לקבוע את האגרה, ואם לא אמר כי שיעור השכר לא יעלה עליה.

ח. כהן: אינני יודע אם הכנסת צריכה להגביל את שר המשפטים בקביעת מאכטימום של שכר לעורכי-הדין, היא יכולה להגבילו בקביעת מאכטימום של אגרות.

הוחלט: למחק בסעיף 40 את המלים "לא יעלו על שיעור השכר כאמור".

ח. כהן: התוספת לסעיף 34 תנוסח כך:

"סופס תעודת עובדי ציבור בבית-משפט..... בעגין שבין..... ובין....."

תעודת עובדי הציבור.

- שם עובד הציבור.....
- מענו.....
- שם היהדה שבה הוא עובד.....
- מקום עבודתו.....
- תואר משרתו.....

אני החתום מטה מעיד ומאשר בזה.....

תעודה זו ניתנה על-ידי לשם הגשתה כראיה לבית-משפט, והריני מצהיר בזה כי ידוע לי היטב שלענין הוראות החוק הפלילי בדבר עדות שקר בשבועה בבית-משפט, דין תעודה זו כשהיא חתומה על-ידי כדין עדות בשבועה שנתיי בבית-משפט.

תאריך.....
חתימה.....

היו"ר ס. אונא: ברצוני להודיע לחברי הוועדה שבתיקיהם נמצא פרוטוקול הישיבה האחרונה של ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת השניה. אבי מבקש מחברי הוועדה לעיין בו לקראת הדיון בסדרי עבודת הוועדה בסבוע הבא.

2. חוק לתיקון פקודת ועדות החקירה.

ח. כהן: החוק הזה בא כדי להתאים את פקודת ועדות החקירה לחוק לתיקון דיני עונשין (דרכי ענישה). לפי פקודת ועדות החקירה הקבס, המאכסילים את עד עד שהוזמן ולא הופיע הוא 5 ל"י. אנחנו מציעים להעלות את הקבס פי 16 ולהעמידו על 75 ל"י, בעקבות החוק אשר נתקבל על-ידי הכנסת לפני שנה, החוק לתיקון דיני עונשין (דרכי ענישה).

החוק נתקבל ללא שינוי.

3. חוק נוטריונים למסמכים יוצאי חוץ.

סעיף 1.

ג. גיר: הייתי רוצה לקבל הסברה לשם מה דרוש כל הסעיף הזה. הדבר נעשה עד עתה באופן מינהלתי. אינני מתנגד לזה, אבל אינני יודע לשם מה זה דרוש.

סעיף-קטן (ד) אינו טובן לי. לא ברור לי מדוע יש למסור את הסמכות הזאת לפקיד אימות ולא לשר המשפטים.

ח. כהן:

אנשי מסדר המשפטים היו רוצים ששר המשפטים הנושא באחריות עבורם כלפי הכנסת, יוכל לשאת באחריות הזאת בלב שלם. כלומר, הם היו רוצים שהפעולות שהם עושים אותן, ייעשו על-ידם בהתאם לחוק, ובתוקף סמכויות הנתונות להם על-ידי החוק. היום הפעולות האלה של אישור חתימות של נוטריונים, ויותר מזה, הפעולות של סירוב לאשר חתימות של נוטריונים - אין להן שום סמכות בחוק. זוהי עבודה פרטיזנית גדידא. חוטבני שזוהי דרישה מאוד מאוד ענווה ומתקבל על הדעת, דוקא כדי ששר המשפטים יוכל לשאת באחריות הזאת. לכן אנחנו רוצים כי החוק יסמך אדם שיתמנה לכך על-ידי שר המשפטים, לאמת וגם לטרב לאמת חתימה של נוטריון.

לסעיף-קטן (ד): ישנן הרבה מאוד עבירות בחוקים שלנו, שאינן עבירות החלטיות, אלא הן עבירות רק במקרה שהמעשה נעשה ללא רשיון. אותו מעשה, אם נעשה ברשיון, אינו מהווה עבירה. למשל, יפוי-כוח צביתן למישהו בחו"ל לעשית פעולה מסוימת. כל עוד אין יפוי-כוח, אותה פעולה מהווה עבירה. ופקיד אימות יכול לעשות - מה שהוא עושה עתה יום יום - ולהתנות את אישור חתימת הנוטריון על יפוי-כוח בכך שיובא אישור, למשל, של המפקח על מטבע חוץ.

ז. ורהפטיג:

מה פירוט הנציגות קר בסולארית של מדינה דורסת אימות? אילו דוקומנטים היא מקבלת, ואילו - אינה מקבלת? למשל, פסק-דין של בית-משפט מתקבל על ידה, או שהיא דורסת אישורו על-ידי פקיד אימות?

ח. כהן:

דרוש לכך אישור על-ידי פקיד אימות.

ז. ורהפטיג:

והאם האישור אינו טעון אימות?

ח. כהן:

הנציגויות הקונסולאריות מקבלת חתימות של טסה-שבעה אנשים לכל היום, והן מכירות אותן. אלה הן חתימות של המנהל הכללי של משרד החוץ וכו'. הן אינן מכירות בחתימות של 700-600 נוטריונים שיש לנו עכשיו. החליטה עליהם, ברגע שהיא מקבלת את הגושפנקה, את החותמת המזכרת על-ידי הנציגות הקונסולאריות, מביאה לכך שהמסמך מוכר על-ידי הנציגות הקונסולאריות.

ז. ורהפטיג:

אני מבין שההסדר הזה אינו נותן לפקיד האימות סמכות להיכנס לגופו של ענין אלא רק לאמת את החתימה. שאלה אחרת היא שאלת השמירה על כך שהאישור לא יינתן לדבר בלתי חוקי. (ח. כהן: איך זה ייעשה?) אני טענתי לצימצום מספר הנוטריונים. אני יכול להבין גם שיהיו טעיפים מסמעתיים נגד נוטריונים. אבל מדוע למסור זאת לפקיד אימות, שיהיה גבוה מעל גבוה? ומה הדין של פסק-דין של בית-משפט במקרה זה? האם נתן לפקיד האימות לאשר אותה? לדעתי צריך פקיד האימות רק לאשר שהחתימה בסדר. ואם לתת לפקיד האימות ביקורת על הנוטריונים, מוטב לצמצם את מספר הנוטריונים ולהטיל עליהם את התפקיד הזה. אולם דבר זה אינו נוגע לנציגויות חוץ בלבד. נציגויות חוץ זקוקות לחותמת של פקיד האימות שאולה הם מכירים, ואשור לפקיד זה להתערב בתוכן המסמך. עליו רק לאשר את החתימה.

פ. רוזן:

עמוד התווך של סעיף זה הוא דוקא סעיף-קטן (ד). הנוטריון מאשר רק את החתימה. והנוטריונים אינם רוצים לקבל עליהם כל אחריות לתוכן המסמכים. הם טוענים שהם לא שיפלו בכך, וכל תפקידם הוא רק לאשר את החתימות. כשהמסמכים מגיעים אלינו, אנחנו בדרך כלל מעבירים אותם לאוצר, מפני שבדרך כלל המדובר בעבירות על תקנות ההגנה (כספים). אבל כל הדבר הזה נעשה עד עכשיו באופן אומיניסטרטיבי. אנחנו מפקפקים במקצת אם יש לנו סמכות לעשות זאת. כשהדוקומנטים מגיעים אלינו, אנחנו בודקים אותם לגופו של ענין, בעיקר בכל הנוגע לענינים הקשורים במשרד האוצר. את זאת הנוטריונים אינם רוצים לעשות. הם אומרים כי אינם אחראים לכך.

חבר הכנסת ניר מציע שנמשיך גם להבא לעשות זאת באופן אדמיניסטרטיבי. יש לנו ספיקות אם יש לכך בטיח חוקי. אבל עצם הענין חשוב.

אטנם ישנם הרבה מסמכים שנוטריונים עורכים אותם, אבל דוקא אלה הם מסמכים לשימוש בארץ.

ס. בגין:

למרות הסברו של שר המשפטים, לא שוחררתי מהפקפוקים החמורים שיש לי ביחס לסעיף זה. קודם-כל, המוסד של פקיד אימות אינו נראה לי. חושבני שלו היינו מתרגמים את המוסד "נוטריון" לעברית, היינו כותבים "פקיד אימות".

נכון שהנוטריון אינו צריך לבדוק את תוכן המסמכים, אלא הוא מאשר רק את החתימה. אבל השאלה היא מה אנחנו מתכוונים לעשות; האם אנחנו מתכוונים לבדוק מראש האם אזרח כלשהו מתכוון לעבור עבירה? אם האזרח יעבור עבירה, הוא יתן עליה את הדין. האם אנחנו נמנה מראש פקידים שיבלשו ויבדקו מה כתוב בכל מסמך שאושר, פן תהיה בו עבירה. הדבר הזה נראה לי מפורק מאוד מבחינת חירות האזרח.

אני מציע שלא נכניס מוסד מיוחד של פקיד אימות. אני מבין שיש צורך באימות, אם הנציגויות אינן מכירות את חתימות הנוטריונים. ודבר זה דוקא לטובת האזרח, כדי שלא יפקקו בחתימתו בחו"ל. במסור את הדבר הזה לטופט שלום ולא דוקא לפקידים מיוחדים שאולי גם אינם יודעים חוק.

ט. בנין:

ואם המדובר בשני אנשים, אולי נקבע במלים פשוטות: מנהל שדר הטשפטים ומנהל שדר החוץ מוסמכים לאמת חתימות. האם לטעם כך אנחנו צריכים להכניס טושג חדש: "פקיד אימות"? הצעתי להטיל זאת על שופט היתה רק דוגמה. אינני עומד על כך. אבל מוטב לקבוע מוסך מוסמך לאישור חתימה, אשר לא יהיה זה מתפקידו לבדוק את תוכן המסמך.

ג. נייר: לא כל המדינות הזרות דורשות אישור של חתימת נוטריון על-ידי חתימת הנציגות הקונסולארית.

ח. כהן: כמעט כולן.

ג. נייר: אם כך, באותם המקרים שהמדינות אינן דורשות זאת, לא נוכל למנוע את מה שאנחנו רוצים למנוע על-ידי אישור חתימת הנוטריון.

הפעולה הזאת בעטתה עד עתה באופן מינהלתי, ועכשיו מתעורר ספק אם היו רשאים לעשות זאת. אני טוכן לתת את המסכות הזאת בחוק, אבל למסדר המטשפטים, לשר המטשפטים, ולא לפקיד אימות, התנגדותי לפקיד אימות נובעת מהפרקטיקה במדינה הזאת, אשר לפיה יש לכל דבר רשות מוטמכת. שר המטשפטים יוכל למנות לכך פקידים, אבל זה יהיה בלי פירסום ברשומות.

ח. כהן: אני טוכן להסכים לנוסח כזה: "שר המטשפטים או מי שיתמנה לכך על-ידו, יאמת---".

ג. נייר: זה כבר יותר טוב. הפירסום ברשומות עושה מאד פשוט - ראת. לטעם מה להרבות בפקידים כאלה?

הנוסח של סעיף-קטן (ד) מאוד מעורפל, ואדם פשוט לא יוכל להבינו. אינני יחע מדוע צריך לנסח כך את החוק.

ג. אזוביה: בסעיף-קטן (ד) ישנן שתי שאלות: השאלה האחת היא האם נתנאי החיים שלנו מותר למטשלה להיעזר בהזדמנות החוק. (ג. אזוביה: זאת רק כוונה לעשות עבירה). לא ברור אם המדובר בכוונה לעבור עבירה או בגסיון לחפות על עבירה שנעשתה. והשאלה היא אם יש רצון לאפשר למטשלה לבדוק זאת. בענין זה אינני מבין את חבר הכנסת בנין. אינני מבין מדוע נחוצה היתה לו התיאוריה הקוללת שאסור לבלוט, ברור שצריך למנוע ביצוע עבירות, ולא רק לענוש כאשר הן נעשות. לו היה זה דבר אבסורקטי, הייתי נוטה לדעה שאגב אימות חתימה אין צורך לאפשר למטשלה לבדוק מה מסתתר מאחרי התעודה. אבל כאשר מדובר בענינים שהם מן החשובים ביותר לאינטרסים של המדינה, להגנה על עצמה מפני הברחות הון וכדומה, אינני מבין מדוע נמנע מן המטשלה את האפשרות הזאת, הניתנת לה - אבי טודה - שלא במיטריין - לצורך אימות חתימה. האשלה היא אם לתת למטשלה סמכות לבדוק ולעכב את הפעולה, במקרה של צורך. ותשובתי לשאלה זו - חיובית.

שאלה שניה היא אם הזאת הזאת של המטשלה, שהטכניקה הקטורה בה, תהיה בצורה של קביעת פקידים בחוק, או שייאמר: שר המטשפטים או מי שנתמנה על-ידו. וכאן רצוני לשאול האם הפירסום ברשומות דרוש בסביל מדינות חוץ? (ח. כהן: בעיקר לכם כך). אם כך, אין להמנע מזה. עלינו למצוא צורה שתאפשר פירסום ברשומות של האדם המוסמך לכך, מבלי לקרוא לו "פקיד אימות", אם השם הזה מטיל אימה על חברי הוועדה.

פ. רזון:

בתקנות ההגנה (כספים) ישנו סעיף האוסר: "בהחלטת עם כל פיסורים שב תנו בצו טאת שר האוצר, אסור לשוט אדם, אלא אם ניתנה לו רשות על-ידי שר האוצר או בשמו, להוציא או לשלוח מישראל לחו"ל כל בנק-נוטים... פלטינום, אבנים יקרות, פנקסי-חסכון... יפויי כוח, בירות-ערך או מטבע חוץ". המלים "פלטינום" יפויי כוח" - נוספו על-ידי הכנסת על-ידי חוק מיום 3.8.49. זה היה הסדר פנימטי שבא למנוע אישור יפויי-כוח על-ידינו.

העובדה שלפי הנוסח הזה האיש המוסמך לאשר חופטי לסרב כמעט בכל מקרה, ויש לו סיקרציה כמעט טוחלטת, הכרחית במקרה שיש חשד לעבירה. היו מקרים שבאו אלינו אנשים וטענו כי עלינו לאשר רק שהחתימה של הנוטריון נכונה, וכל היתר לא מעניינו.

ח. כהן:

ישנן שתי אפשרויות: או שאנחנו מאשרים את החתימה או שאנחנו סתמים אותה בחתימת משרד האוצר. אם אנחנו מאשרים את החתימה בלי להתנות זאת באישור משרד האוצר, ישנה אפשרות שעל-ידי כך אנחנו עוזרים לעשות מטעה המנוגד לחוק. אפשרות אחרת היא שאנחנו בטלפן למשטרה שתעצור את האיש בגלל העבירה שהוא מתכוון לעשות. אין לנו שום אפשרות לתת את החחמת של משרד המספטים או של כל משרד ממסלתי אחר על מסמך שיש בו מטום עבירה, מפני שעל-ידי כך נהיה מסייעים לדבר עבירה. מה ענין חירות האזרח לכאן?

ז. ורהפטיג:

אני מתנגד לכך שצריך יהיה לאשר מסמך גם אם יש בו עבירה.

פ. רזון:

אבל הנוטריון כלל אינו קורא את המסמך. הוא בודק רק את החתימה.

ז. ורהפטיג:

נוטריון שאינו קורא את המסמך, אינו נוטריון. אם המסמך אינו כדיון, אסור לנוטריון לחתום עליו. השאלה היא מי צריך לבדוק זאת. חוקנו חוק מיוחד: חוק נוטריונים למסמכים יוצאי-חוץ. (ח. כהן: יש לנו כבר כ-600 כאלה). איננו מבין מדוע שר המספטים אישר כל כך הרבה נוטריונים למסמכים יוצאי-חוץ. אבל הדבר הזה נתון בידו של המספטים. האיש צריך להגמן על-ידי הנוטריון רק בתנאי שהפעולות הן חוקיות. שר המספטים יכול להוציא חוזר לנוטריונים, שיורה אותם שלא לאשר חתימות לפני בדיקת המסמך. אפשר גם להוסיף סעיף בענין זה, האומר שאסור לנוטריון לאשר מסמך שיש בו פעולה בלתי חוקית. על סמך זה יוכל שר המספטים לשלוח הוראות לנוטריונים.

פ. רזון:

יש הבדל בין מסמך נוטריוני ובין אישור נוטריוני של חתימה.

ז. ורהפטיג:

אני מתנגד לכך שתאשר חתימה, גם לאיטנש בארץ, אם הדבר בניגוד לחוק.

פ. רזון:

בנוגע לשימוש בארץ ישנו סעיף בענין זה, בחוק העותומבי.

ה' שופמן:

נדמה לי שהויכוח התעורר אצלנו מפני שהמוטב של נוטריון לבטרי לא ברור. מובן שאם יש לנו 600 נוטריונים, זה הופך לדבר מאוד לא רציני. בארץ שאני באתי ממנה הנוטריון היה איש-האמון של המדינה.

פ. רזון:

הנוטריונים טוענים כי תקנות ההגנה (כספים) כל כך מסובכות שאינם רוצים לבדוק זאת.

ה' שופמן:

אם כך, לשם מה דרושים הנוטריונים? משרד המספטים יכול לאשר גם את החתימות וגם את התוכן.

7.12.55

חוק בוטריונים למספטים יוצאי-חוץ

דט.

ה. כהן:

זוהי מעמסה עצומה על האזרח. הוא יצטרך לפנות אל משרד המשפטים. היום המצב הוא כזה שהבוטריון מתווך בין האזרח ובין משרד המשפטים.

י. שופמן:

אפשר לקצר את הדרך על-ידי העברה ישיר ממשרד המשפטים לקונסוליה. אין צורך בפקידים מיוחדים.

ה. כהן:

אין אנחנו מתכוונים לדבר אחר.

י. שופמן:

הצורה הפורמלית צריכה להיות שמשרד המשפטים מודיע על-ידי חוזר לקונסוליה שהוא מאשר את החתימות. לפי ההצעה הזאת אין זה כך. פה מתמנה פקיד-אימות. ויש צורך לפרסם ברטומות בכל מקרה טרופים שיעשה זאת מישהו אחר. אני מבין שבענין זה יש הסכמה מצד משרד המשפטים, וחילוקי הדעות הם בקשר עם בדיקת המסמך.

מ. בגין:

לא טענתי כי באי-כוח המדינה יחויבו לאשר מסמך שיש בו עבירה. אך אני רוצה לשאול לעקביות עמדת באי-כוח הממשלה בישיבה הזאת. אומרים לנו שאי-אפשר לדרוש ממנהל משרד המשפטים שיהיה שותף לעבירה גם אם האזרח יחליט לעבור אותה. אבל אם השלמת עם העובדה ש-600 עורכי-דין, בתוקף היותם בוטריונים, מאשרים רק את החתימות ואינם בודקים תוכן של שום מסמך, הרי למעשה השלמת עם האפשרות שעורכי-דין אלה הם שותפים לעבירה. יתכן מאוד כי מדינה זרה מסויימת לא תדרוש אימות החתימה של בוטריון, ויתכן מאוד שדוקא במסמך זה תהיה עבירה הקשורה בהברחת טבע-חוץ. אז - זה סותר. ורק במקרה שהמדינה הזרה תדרוש אימות המסמך, תבדוק אותו? לו הייתה עמדה עקבית, צריך היה להסיל על הבוטריונים חובה לבדוק את המסמך ולהסיל עליו עובש במקרה שיאשר מסמך שיש בו עבירה.

אני מבין שבתיוון לחוק אתם מכניסים סנקציות על בוטריונים שעוברים עבירות. אני חושב שעל-ידי כך אנחנו מסילים צל לפעמים על עורך-דין טוב וישר, שחתם וחשב שכל חובתו היא רק לאשר את החתימה. כל הגישה הזאת עלולה להביא לדמורליזציה ציבורית. אם דרושה בדיקת תוכן המסמך לפני מתן אישור על-ידי בוטריון, תוסל עליו החובה לבדוק זאת, ואז לא יטהר לחתום.

ז. ורהפטיג:

אשר לסעיף-קטן (ב), אני מסכים עם הצעת חבר הכנסת שופמן.

אני מציע להוסיף אחרי סעיף-קטן (ב) סעיף קטן נוסף שיאמר: אין על בוטריון לאשר תעודה שיש בה משום עבירה על חוק. כן יכול בוטריון להתנות את אימות החתימה על מסמך בתנאים שדרושים לדעתו להבטיח קיומו של כל דין.

ה. כהן:

הייתי מבין לו חבר הכנסת ורהפטיג היה מציע: "בוטריון המאמת חתימה על מסמך שעריכתו מהווה עבירה, רואים אותו כשותף לדבר עבירה ואימותו פסול".

ז. ורהפטיג:

אני מוסיף: רואים זאת כעבירה, וועל עבירה זו יחולו סנקציות מסמעותיות. כן אני מציע להוסיף: שר המשפטים לא יאשר חתימה אם נוכח כי הבוטריון עבר על סמכויותיו. מבחינה זו שר המשפטים או נציגיו רק בודקים אם החתימה נכונה או לא, אך אם אגב זאת הם נוכחים שיש במסמך עבירה, הם יסרבו. אני מעביר את בקודת-הכוונת לבדיקת נכונות המסמך - למטריון.

רמ.

המסמך יכול להיות מסמך ליגאלי, ויכול
לשמש לדבר בלתי ליגאלי.

ה'ן ר"ס. אונא:

פ. דונו:
אני מציע להפסיק את הדיון בסעיף הזה,
לא ראיתי מראש שהדבר יעורר התנגדות כל כך
חריפה. לו ידעתי שכך יהיה, הייתי מביא את התיק המכיל את החומר
בענין זה. האוצר באמת התחיל מזה שהוא פנה לבוטריוניזם ואמר להם:
אל תאמתו מסמכים כל עוד לא באתם בדברים אתי וכל עוד לא קיבלתם אישור
ממני. על כך באה תגובה חריפה של הבוטריוניזם שטענו: אין אנחנו פקידים-
עזר של האוצר, אנחנו דק מאמתים חתימות, ואם יש לכם ענין בזה, תעבירו
זאת דרך המנגנון המסלתי שנוצר לשם כך. אביא את החומר לישיבה
הבאה ותיווכחו שהדבר התחיל בחוזר מצד האוצר אל הבוטריוניזם בענין זה.

הבוטריוניזם הם אשר דורשים שהבדיקה תיעשה
על-ידי פקיד המטילה.

ח. כהן:

אליבני מוכן להתחשב בהם.

ז. זרהפטיג:

פ. דונו:
הטדובר הוא לא רק בסעיף-קטן (ד). מדובר
גם באפשרות של התנאת תנאים; כמו התנאי
של אישור מצד האוצר. האם אפשר גם זאת להטיל על בוטריוניזם?

יתכן שנעשתה שגיאה על-ידי כך
שאשרו כל כך הרבה בוטריוניזם, אבל אליבני

ה'ן ר"ס. אונא:

חושב שאפשר עכשיו לשנות זאת.

ה'ן חלט: לקבל את ההצעה לדחות את הטיכום בסעיף
זה לישיבה הבאה.

סעיף 2.

ח. כהן:
כאן רצינו להפריד בין שתי הוראות
בפרדות. הוראה אחת היא בדבר האוטומוטיות
של מחיקת שמו של בוטריון טפנסק עורכי-הדין עם ביטול רשיונו.
ההוראה השניה היתה כלולה קודם לכן בסעיף 5 (ב) ועתה אנו סכלילים
אותה בסעיף נפרד, סעיף 5א. והיא דנה בענין של דיון משפטי. חזרנו
גם על הדברים הנמצאים כעת בחוק, ולא רק על התוספת, רק לנוחות
חברי הוועדה.

אבי חושב שמוטב לכתוב כי סעיף-קטן (ב)
בטל וכי אחרי סעיף 5 יבוא סעיף 5א.

ה'ן ר"ס. אונא:

ס. בנין:
אני מציע למחוק את המלה "לבזוף בו".
מספיק לכתוב כי בשלב ראשון שר המסמכים
יתרה בו, בשלב שני - ישעה את רשיונו, ובשלב שלישי - יבטל את הרשיון.

האם יש אחריות על הבוטריון במקרה של אישור
מסמך המנוגד לחוק?

י. שופמן:

ח. כהן:
לא. אני כשלעצמי אתנגד בכל תוקף לכך
שאם תוכנס לכאן אחריות של הבוטריוניזם
לתוכנם של המסמכים, האחריות תהיה משמעתית ולא פלילית. זה לא יתכן.

י. שופמן:
 לי נדמה שזה יכול היה לפתור את הנעיה. ואם
 בעקבות זה יהיו כאלה שירצו לפסור את עצמם
 מן האחריות הזאת ויתפטרו, יהיו פצות נוטריונים.

ח. כהן:
 מדוע לעורך התמטדות בין הנוטריונים. הם עצמם
 מעונינים בכך שאנחנו נבדוק את תוכן הטקסטים.
 מדוע לא נעשה זאת?

ז. ורהפטיג:
 מדוע כתוב כאן "רשלנות חמורה"? האם רשלנות
 שאינה חמורה - כותרת? אני מציע לסחוק את
 המלה "חמורה".

הישיבה נועלה בשעה 10,00.